

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 8421/14

בג"ץ 8476/14

בג"ץ 8824/14

לפני : כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט מ' מזוז

העותרת בבג"ץ 8421/14 : הסתדרות העובדים הכללית החדשה
העותרים בבג"ץ 8476/14 :
1. הסתדרות העובדים הלאומית (אגודה
עותמאנית)
2. Xinhui Wu
3. Gogu Victor
4. Ebazir Sherif Victor
העותרים בבג"ץ 8824/14 :
1. התאחדות חקלאי ישראל
2. Saethao mr Jetsade

נגד

המשיב בבג"ץ 8421/14 : שר האוצר
המשיבים בבג"ץ 8476/14 : 1. שר האוצר
בבג"ץ 8824/14 : 2. משרד האוצר
3. משרד החוץ
4. משרד הכלכלה
5. רשות האוכלוסין וההגירה

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה : ט' באדר התשע"ז (7.3.17)
בשם העותרת בבג"ץ 8421/14 : עו"ד יחיאל שמיר ; עו"ד יפתח הלינג
בשם העותרים בבג"ץ 8476/14 :
ובבג"ץ 8824/14 : עו"ד ד"ר גאי כרמי ; עו"ד ליעד זימן
בשם המשיבים : עו"ד יונתן ברמן

פסק-דין

המשנה לנשיאה א' רובינשטיין:

א. עתירות אלה עניינן תקנות מס הכנסה (זיכויים לעובד זר), תשע"ה-2014, שהותקנו מכוח סעיף 48 א' לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש). עיקרן, כי בשונה מן העבר, אין העובדים הזרים – למעט עובדי סיעוד – זכאים ל-2.25 נקודות זיכוי. הפחתה זו היא חלק ממהלך גדול יותר שלא נידרש עתה לפרטיו. התקנות מעיקרן שללו מכל וכל מן העובדים הללו את נקודות הזיכוי. העתירות העלו מגוון טענות הן לגבי סמכות שר האוצר, הן לגבי התאמה לאמנות בינלאומיות, והן לגבי הסבירות והמידתיות בהקשר דנא כשעסקינן באוכלוסיה מוחלשת.

ב. קיימנו מספר דיונים לרבות לאחר צו על תנאי, ובמהלכם ביקשנו כי הנושא ישוב ויובא לפני שר האוצר, לרבות לשם בחינת הקלה חלקית. סוף דבר שהוחלט בעקבות הפניה, כי בשנת 2017 יקבלו העובדים הללו (ועסקינן בפועל בחקלאות ובבניין) 1/2 נקודת זיכוי, משנת 2018 נקודה שלמה (כשמדובר בנשים ישנו באופן אוניברסלי חצי נקודה נוספת ממקור אחר). לשלמות התמונה יצוין כי כוונת האוצר היא להפחתה מסוימת גם לגבי עובדים פלסטינאים, אך היא לא קיבלה עדיין אישור ועדת הכספים.

ג. דעת העותרים לא נחה, והם סבורים כי יש להפוך את הצו על תנאי לצו מוחלט; ההסתדרות הכללית החדשה מטעימה את שבירת האוניברסליות בנושא נקודות הזיכוי ששררה במשך שנים רבות, אף שאינה חולקת על סמכות שר האוצר לדיפרנציאציה לפי סעיף 48א לפקודת מס הכנסה; הסתדרות העובדים הלאומית והתאחדות חקלאי ישראל מטעימות במיוחד את הסתירה, לדעתן, לסעיף 196 לפקודת מס הכנסה, שבעקבות צוים לפיו הוחלו אמנות מס שבין סין ותאילנד לישראל – ואלה מדינות המקור של העובדים שבהם עסקינן. לשיטתן, הוראות האמנות בדבר אי הפליה הדדית בין עובדים אוסרות על המדינה להפחית את נקודות הזיכוי לעומת ישראלים.

ד. לאחר העיון, ובכבוד לטיעונים הטובים של באי כוח העותרות, סבורים אנו כי העתירות מיצו עצמן ואין מקום להיעתר להן. הן השיגו חלק ממטרתן, וחרף נימת הקלת ראש ששמענו מן העותרות, אנו איננו מקלים ראש כלל בתוספת של 1/2 נקודת זיכוי ואחר כך נקודה שלמה כהסדר קבוע לעת הזאת. אשר לטיעון המשפטי, אנו סבורים כי לא יתכן חולק על סמכות שר האוצר לפי סעיף 48א לדיפרנציאציה. ועוד,

כשלעצמנו מקובלת עלינו עמדת המדינה, כי הוראות האמנות אינן סותרות את השינוי; האמנות שוללת הפליה על בסיס אזרחות, ואילו כאן עסקינן במי שבאו לישראל לתקופה מוגבלת, וההבחנה היא איפוא על בסיס תושבות; ועל כן אין המדינה בהכרח חייבת, גם אם הדבר עשוי להיות רצוי חברתית, להעניק להם הטבות המוענקות לתושבים הקבועים. ועוד, עסקינן בהטבה ולא בקביעת שיעור מס שונה בכיסו; ראו בג"ץ 2587/04 בוכריס נ' פקיד שומה חדרה (2005) שם מציין הנשיא ברק, לאחר ציטוט סעיפי האמנות, כי (פסקה 8) "סעיף 25 לאמנה, וסעיפים דומים האוסרים על הפליה באמנות למניעת מסי כפל, באים למנוע נטל מס שונה על העובד הזר אך בשל אזרחותו השונה", אך האיסור "לא נועד להשגת שוויון בין עובד זר למקומי בכל היבט מסי באשר הוא". המדובר איפוא בסופו של יום בנושא שבשיקול דעת, וגם אילו סברנו כי ניתן היה לגלות יתר נדיבות לעובדים הללו, אין לפנינו תמונת המיסוי הכללית, ובמישור המשפטי יכלה המדינה לעשות את שעשתה.

ה. איננו נעתרים איפוא לעתירות. הצו על תנאי בטל. אין צו להוצאות.

ניתן היום, ט' באדר התשע"ז (7.3.2017).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה